

The issue of the possibility of normative definition and consolidation of the employee's personal non-property benefits and his corresponding rights during the performance of his labor functions has been studied.

The scientific novelty of the publication lies in the fact that the issue of personal non-property benefits of the employee and their characteristic features have been comprehensively investigated, taking into account their systematization, in accordance with the requirements of national civil and labor legislation and in accordance with scientific research.

Keywords: object of labor law, employer, employee, labor relations, personal non-property rights of the employee, personal intangible goods, legal values.

DOI: 10.33766/2786-9156.104.218-227

УДК: 34.07(477):004

Наджафлі Емін, кандидат юридичних наук, доцент кафедри фундаментальних та юридичних дисциплін факультету № 6 Харківського національного університету внутрішніх справ (м. Харків, Україна)

e-mail: Nadgafly@ukr.net

ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0003-2551-5871>

ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВІ ОСОБЛИВОСТІ ДИГІТАЛІЗАЦІЇ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ УКРАЇНИ ЯК ПРАВОВОГО ПРОЦЕСУ

Стаття присвячена теоретико-правовому аналізу процесу дигіталізації системи виконавчої влади в контексті модернізації державного управління й реалізації заходів з адміністративної реформи в сучасній Україні в розрізі впровадження концепції електронного урядування та із викремленням основних етапів і правових закономірностей такого процесу.

Показано, що дигіталізація виконавчої влади в Україні є соціально-правовим процесом, що триває, і обіймає значний період часу, розпочавшись практично від перших років здобуття Україною незалежності.

Дигіталізація виконавчої влади зберігає високу динаміку та з плином часу охоплює своїм регулятивним впливом дедалі ширше коло суспільних відносин. Дигіталізація суттєво змінила функціональну парадигму буття виконавчої влади в аспекті повороту до людиноцентричної правової парадигми як елементу правових практик діяльності органів виконавчої влади: мірою охоплення дигіталізацією розвивається і розширюється каталог прав громадян у сфері комунікації з органами виконавчої влади, а також правові можливості їх реалізації в сучасному електронному форматі.

Ключовими напрямками дигіталізації виконавчої влади в Україні визнано таке: забезпечення функціонування вебсайтів органів виконавчої влади всіх рівнів на основі єдиних стандартів, їх уніфікація й стандартизація; створення й запровадження єдиної загальнодержавної системи електронного документообігу в органах виконавчої влади; створення і вдосконалення функціонування єдиної системи публічних електронних реєстрів, розпорядниками яких є органи виконавчої влади; забезпечення надання органами виконавчої влади адміністративних послуг в електронній формі громадянам і суб'єктам господарювання в різних сферах суспільного життя; створення Єдиного вебпорталу адміністративних послуг органів виконавчої влади;

забезпечення умов для впровадження ІКТ в адміністративні процедури органів виконавчої влади, інституціоналізація електронної адміністративної процедури та електронної нормотворчості; створення умов для електронної участі громадян, їх об'єднань і суб'єктів господарювання в процесі підготовки державних рішень органами виконавчої влади; упровадження і розвиток технологій електронної взаємодії органів виконавчої влади та їх посадових осіб з громадянами і суб'єктами господарювання.

Ключові слова: дигіталізація, система виконавчої влади, органи виконавчої влади, державне управління, адміністративна реформа.

Постановка проблеми. Згідно з даними дослідження United Nations E-Government Survey 2020, Україна увійшла до групи країн з високим рівнем розвитку електронного урядування та стала однією з 12 країн, які перейшли до дуже високого рівня за індексом електронної участі. Згідно з індексом EPI, Україна у 2021 році посіла 46 місце в рейтингу, піднявшись на 29 позицій порівняно з 2018 роком. А за індексом EGDІ Україна посіла 69 місце, піднявшись на 13 сходинок порівняно з 2018 роком. Характерно, що, попри збройний конфлікт із російською федерацією, у 2022 році Україна спромоглася зберегти 46-е місце в означеному рейтингу [1].

Як відомо, з-поміж інших об'єктів дигіталізації саме дигіталізація державного управління в умовах сьогодення виступає визначальним пріоритетом цифрової трансформації та ключовим напрямом реформування публічної влади в Україні. Підтвердженнями тому є зміст, спрямованість, а також динаміка ухвалення й реалізації багатьох ключових концептуальних документів, присвячених реформуванню й модернізації державного управління, прийнятих в останні роки вищими органами державної влади України.

Про низьку ефективність виконавчої влади свідчать: соціальні індикатори, передусім – рівень безробіття й реальні доходи населення; неефективне управління державною власністю, у результаті чого величезний виробничий потенціал фактично не працює на державу; невинуватене втручання держави в діяльність суб'єктів ведення господарства, що гальмує розвиток підприємництва в Україні» [2, с. 113]. Наведені міркування так чи інакше спонукають до теоретичного осмислення ролі і місця дигіталізації в процесах ефективізації та оптимізації системи виконавчої влади, а також з'ясування трансформативної здатності такої дигіталізації в контексті реалізації концепції електронного урядування.

Важливість дигіталізації виконавчої влади визначена в Концепції розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018-2020 роки, Державній стратегії регіонального розвитку на період до 2020 року, Стратегії розвитку інформаційного суспільства, Стратегії сталого розвитку «Україна – 2020», Концепції розвитку електронного урядування в Україні до 2020 року, Стратегії реформування державного управління України на період до 2021 року, Цілях сталого розвитку України на період до 2030 року [3, с. 23].

Наразі дигіталізація виконавчої влади в Україні триває, проте на її розгортання впливають об'єктивні чинники, зумовлені потребами модернізації державного управління, цифровізації діяльності системи органів виконавчої влади та

ширшого залучення громадян та їх об'єднань до участі в управлінні державними справами.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематику дигіталізації системи виконавчої влади в контексті її модернізації, європейської інтеграції, адміністративного реформування та реалізації концепцій належного врядування, електронного урядування та побудови сервісної електронної (цифрової) держави стали інтенсивно розробляти вітчизняні вчені – теоретики права, конституціоналісти, адміністративісти, фахівці з інформаційного та господарського права (Є. Белякова, О. Берназюк, Л. Біла-Тіунова, О. Вінник, А. Гнатовська, О. Дніпров, М. Загрійчук, М. Ільницький, С. Ківалов, А. Краковська, Г. Лук'янова, В. Марченко, М. Міхровська, Н. Новицька, А. Осадчий, Г. Подзигун, В. Політанський, О. Романчук, Я. Сандул, Н. Смірнова, М. Тернушак, В. Топчій, Є. Фролова, М. Хаустова, О. Шаповалова та ін.). Однак, окремі теоретико-правові питання щодо особливостей дигіталізації виконавчої влади України як правового процесу на сьогодні залишаються не дослідженими.

Формулювання цілей. Мета цієї статті полягає в осмисленні процесу дигіталізації системи виконавчої влади в контексті модернізації державного управління й реалізації заходів з адміністративної реформи в сучасній Україні в розрізі запровадження концепції електронного урядування та з виокремленням правових закономірностей такого процесу.

Виклад основного матеріалу. Державне управління (або публічне адміністрування) чи не найчастіше прийнято розглядати й аналізувати в розрізі формальної (нормативної) визначеності суб'єктів його здійснення. У цьому аспекті такий вид управління пов'язують зазвичай із виконавчою владою [4, с. 344; 5, с. 11; 6, с. 235], яка в інституційному вимірі постає як ієрархічно вибудована система органів публічної влади, наділених спеціальною компетенцією у сфері підзаконної нормотворчої та організаційно-розпорядчої діяльності, а також надання публічних послуг населенню. Відповідно, у сенсі дигіталізації державного управління пріоритетного значення набуває охоплення відповідними процесами саме формально визначеної системи наявних органів виконавчої влади, їх організації та діяльності, взаємодії між собою, з іншими органами державної влади та місцевого самоврядування, а також із різноманітними недержавними суб'єктами (суб'єктами підприємницької діяльності, з громадянами та їх об'єднаннями тощо).

Отже, дигіталізація виконавчої влади – «складне явище політико-правового й соціально-економічного характеру. Вона передбачає чітке визначення системи органів виконавчої влади на всіх рівнях, їх компетенції, структури, статусу посадових осіб, ієрархії підпорядкованості і відповідальності, орієнтацію на забезпечення прав людини» [7, с. 238], адже активація й застосування праксеологічної парадигми дигіталізації у сфері державно-політичних відносин владарювання уможливило якісну трансформацію взаємозв'язків між громадянським суспільством та інститутами державної влади. Відповідні процеси також призводять і до глибоких змін у структурно-функціональному забезпеченні діяльності

органів державної влади та, врешті, стимулюють формування феномену сервісної «електронної держави» [8] як особливого способу організації державної влади, заснованого на широкому використанні ІКТ, що здійснюють трансформуючий вплив на саму сутність державної влади, її призначення і функціонування в новітніх умовах суспільного розвитку. Таке формування не лише визначає загальний концептуальний курс розвитку сучасного державно організованого суспільства в напрямі дедалі ширшої і глибшої дигіталізації, але і включає нові вектори діяльності системи органів виконавчої влади («електронний уряд»), законодавчої влади («електронний парламент»), а також судової влади («електронне правосуддя») [9, с. 150].

Як засвідчує правова практика, ключовими суб'єктами дигіталізації виконавчої влади в Україні виявилися Президент України, Верховна Рада України та Кабінет Міністрів України. Включення до системи цих суб'єктів вищого органу виконавчої влади засвідчило, що дигіталізація виконавчої влади стала не стільки зовнішнім стосовно неї процесом, що охопив активність органів, формально не належних до системи органів виконавчої влади, але й процесом внутрішніх змін, ініційованих і здійснюваних саме вищими органами самої виконавчої влади (Президентом України на етапах, коли він конституційно належав до цієї системи протягом 1991-1996 років [10], а потім – Кабінетом Міністрів України (з 1996 року), який і досі очолює систему органів виконавчої влади в державі, згідно з Основним Законом держави та Законом України «Про Кабінет Міністрів України» (частина перша статті 113 Конституції України [11], частина перша статті 1 Закону України «Про Кабінет Міністрів України [12]).

Дигіталізація виконавчої влади в Україні виявляється соціально-правовим процесом, що триває й обіймає значний період часу, розпочавшись практично від перших років здобуття Україною незалежності. Водночас перебіг цього процесу, його своєрідність і певні, досягнуті внаслідок реалізації належних правових рішень, практичні результати дають змогу дійти декотрих значимих у теоретико-правовому і в праксеологічному (організаційно-правовому) аспектах наукових висновків, що мають відповідне значення для правової теорії, правотворчості та правозастосування. При тому основними особливостями дигіталізації виконавчої влади в історико-правовому вимірі можна вважати, на наш погляд, описане нижче.

Така дигіталізація – це закономірний, зумовлений широким упровадженням ІКТ у систему державного управління складний (багатоскладовий) процес соціально-правового розвитку виконавчої влади, який передбачає прийняття правових рішень і реалізацію їх на практиці, що охоплюють сферу функціонування органів виконавчої влади, взаємодії їх між собою, з іншими органами публічної влади (як органами державної влад, так й органами місцевого самоврядування), а також із громадянами та їхніми об'єднаннями, що зумовлює поступову трансформацію системи виконавчої влади на засадах її відкритості, прозорості, відповідальності, ефективності реалізації владних повноважень та підзвітності цієї влади (та її носіїв) суспільству.

Стратегічно дигіталізація виконавчої влади є об'єктивним і закономірним правовим процесом такого способу реалізації виконавчої влади, що передбачає системне впровадження ІКТ у практику її діяльності на інституційному й функціональному рівнях та має трансформативний ефект стосовно правової природи виконавчої влади, наближаючи її до потреб громадян, реалізації загальносоціальних цілей та інтересів, а також формуючи нові умови комунікації державно-управлінської системи із громадянським суспільством на засадах паритетного діалогу.

Дигіталізація виконавчої влади стала складовою єдиного, по суті, процесу дигіталізації системи державного управління в Україні, що охопив всі сфери, рівні та сегменти функціонування органів державної влади і їх взаємодії з громадянами і суспільством у цілому.

Будучи правовим процесом, така дигіталізація закономірно вимагала належного правового регулювання як на етапі впровадження новацій щодо застосування ІКТ у сфері організації та діяльності виконавчої влади, так і на етапі реалізації цих новацій; при всьому зміст ухвалюваних правових рішень у цій сфері обумовлював своєрідність кожного з етапів дигіталізації виконавчої влади як правового процесу. До того ж у ході розвитку дигіталізації поєднувалася перспективна (ухвалення концепцій, стратегій, планів дій тощо) та поточна нормотворчість суб'єктів здійснення дигіталізації; ієрархічно така правотворчість відбувалася на рівні законів України, ухвалюваних Верховною Радою України, актів Президента України, Кабінету Міністрів України та центральних органів виконавчої влади, що зумовлювало структурування правової бази дигіталізації за різними рівнями суб'єктів ухвалення відповідних актів, а також за їх різною юридичною силою; водночас порівняно слабкими були елементи моніторингу стану впровадження новацій дигіталізації виконавчої влади, закріплених актами перспективної нормотворчості.

Маючи спільні витоки та єдину концептуальну основу з дигіталізацією державної влади України як системної цілісності, цей процес розгортався в умовах триваючої інституціалізації виконавчої влади як автономної системи єдиної державної влади (зокрема, шляхом реалізації ключового конституційного концепту «поділу державної влади»), трансформації правової природи, сутності й змісту виконавчої влади, подолання її державоцентризму та поступового переходу до персоноцентричної (людиноцентричної) парадигми функціонування.

Як засвідчує аналіз, цей процес розпочинався і тривав, принаймні, на перших етапах, без чіткого концептуального бачення його політико-правової сутності, специфіки й призначення дигіталізації виконавчої влади, а розгортання його в цих умовах збіглося в часі з незавершеною інституціалізацією системи органів виконавчої влади в Україні, що було детерміновано спершу незавершеністю конституційного процесу і концептуальною неясністю (правовою нечіткістю, невпорядкованістю й несталістю) конституційної моделі системи виконавчої влади, інституціалізованої в Україні (до 1996 року), а згодом – спробами поєднувати дигіталізацію виконавчої влади зі спробами її реформування в рамках парадигми адміністративної реформи (з 1998 року).

Попри це, концептуально дигіталізація виконавчої влади стала незабаром унікальним правовим процесом, щодо якого сформувався своєрідний інтелектуальний та політичний консенсус: необхідність дигіталізації виконавчої влади ніким із суб'єктів правотворчості і правозастосування активно не заперечується; політично дигіталізаційна тематика виявилася «нейтральною», натомість існує досить істотна розбіжність позицій щодо конкретних кроків і правових рішень у цій сфері, щодо адаптивної здатності виконавчої влади та готовності суспільства сприймати адміністративні новації в цій сфері і брати участь у їх реалізації на практиці.

Наразі дигіталізація виконавчої влади в Україні не є завершеною, що відкриває досить широке «вікно можливостей» для розгортання різних векторів такої дигіталізації на різних концептуальних, організаційних і правових рівнях; зберігається істотний рівень концептуальної невизначеності щодо строків і конкретних «обрисів» фіналізації згаданого процесу. Причому реальний процес дигіталізації виконавчої влади в Україні відбувався і відбувається натепер під впливом різних правових концепцій, зокрема концепцій інформатизації державної влади, інформаційного суспільства, електронного урядування тощо, коли власне дигіталізація, як одна з ключових парадигм інституційного розвитку виконавчої влади, стала розроблятися і втілюватися в життя в контексті концепту електронного урядування, що став поступово утверджуватися лише з початку 2000-х років та вперше набув формально-нормативної визначеності в Концепції розвитку електронного урядування в Україні 2010 року, яка мала як підсумковий, так і проєктивно-прогностичний характер.

Дигіталізація виконавчої влади перебувала і перебуває під суттєвим впливом як об'єктивних (відсутність власного тривалого досвіду дигіталізації виконавчої влади, її здійснення переважно під впливом об'єктивних потреб розвитку виконавчої влади і державного управління, наявна система виконавчої влади, специфіка правового регулювання її організації та функціонування, своєрідність взаємовідносин між органами виконавчої влади, а також між ними та громадянами і юридичними особами тощо), так і суб'єктивних факторів (неоднорідність політичних та правових позицій суб'єктів ініціювання і здійснення дигіталізації виконавчої влади, різне ставлення до тих чи інших елементів і напрямів цього процесу, неоднорідна політична воля щодо здійснення конкретних заходів дигіталізації, визначення пріоритетів і напрямів дигіталізації на тому чи іншому її етапі, негативне чи позитивне сприйняття дигіталізації всередині самої виконавчої влади її носіями, інший ступінь реалізованості нормативно-правових актів у практичній площині їх діяльності, часта підміна об'єктивних потреб дигіталізації суб'єктивними поглядами й ціннісними орієнтаціями її ініціаторів і провідників тощо), які по-іншому сполучаються на різних етапах цього процесу і відображаються в тих чи тих управлінських рішеннях щодо цієї дигіталізації.

Судячи з кількості ухвалених актів, інтенсивності їх прийняття та перегляду (коригування) багатьох концептуальних положень щодо дигіталізації,

остання у сфері виконавчої влади зберігає високу динаміку та з плином часу охоплює своїм регулятивним впливом дедалі ширше коло суспільних відносин.

Дигіталізація виконавчої влади в Україні не вплинула на конституційний «дизайн» цієї влади, її ключові інституційні характеристики, але суттєво змінила функціональну парадигму її буття в аспекті поступовому повороту до людиноцентричної правової парадигми як елементу правових практик діяльності органів виконавчої влади: мірою охоплення дигіталізацією розвивається і розширюється каталог прав громадян у сфері комунікації з органами виконавчої влади, а також правові можливості їх реалізації в сучасному електронному форматі.

Ключовими напрямками дигіталізації виконавчої влади в Україні стали: забезпечення функціонування вебсайтів органів виконавчої влади всіх рівнів на основі єдиних стандартів, їх уніфікація й стандартизація; створення й запровадження єдиної загальнодержавної системи електронного документообігу в органах виконавчої влади; створення й вдосконалення функціонування єдиної системи публічних електронних реєстрів, розпорядниками яких є органи виконавчої влади; забезпечення надання органами виконавчої влади адміністративних послуг в електронній формі громадянам і суб'єктам господарювання в різних сферах суспільного життя; створення Єдиного вебпорталу адміністративних послуг органів виконавчої влади; забезпечення умов для впровадження ІКТ в адміністративні процедури органів виконавчої влади; інституціоналізація електронної адміністративної процедури та електронної нормотворчості органів виконавчої влади; створення умов для електронної участі громадян, їх об'єднань і суб'єктів господарювання в процесі підготовки державних рішень органами виконавчої влади; упровадження й розвиток технологій електронної взаємодії органів виконавчої влади та їх посадових осіб із громадянами і суб'єктами господарювання.

Висновки. Дигіталізація виконавчої влади – це закономірний, зумовлений широким упровадженням ІКТ у систему державного управління складний (багатоскладовий) процес соціально-правового розвитку виконавчої влади, що передбачає прийняття і реалізацію на практиці правових рішень, котрі охоплюють сферу функціонування органів виконавчої влади, взаємодії їх між собою, з іншими органами публічної влади (як органами державної влади, так й органами місцевого самоврядування), а також із громадянами та їх об'єднаннями, що зумовлює поступову трансформацію системи виконавчої влади на засадах її відкритості, прозорості, відповідальності, ефективності реалізації владних повноважень та підзвітності цієї влади (та її носіїв) суспільству.

Дигіталізація виконавчої влади закономірно вимагала належного правового регулювання як на етапі впровадження новацій щодо застосування ІКТ у сфері організації та діяльності виконавчої влади, так і на етапі реалізації цих новацій. Причому зміст ухвалюваних правових рішень у цій сфері обумовлював своєрідність кожного з етапів дигіталізації виконавчої влади як правового процесу. До того ж у ході розвитку дигіталізації поєднувалася перспективна (ухвалення концепцій, стратегій, планів дій тощо) та поточна нормотворчість суб'єктів здійснення дигіталізації; ієрархічно така правотворчість відбувалася на

рівні законів України, ухвалених Верховною Радою України, актів Президента України, Кабінету Міністрів України та центральних органів виконавчої влади, що зумовлювало структурування правової бази дигіталізації за різними рівнями суб'єктів ухвалення відповідних актів, а також за їх різною юридичною силою.

Ключовими напрямками дигіталізації виконавчої влади в Україні стали такі процеси: забезпечення функціонування вебсайтів органів виконавчої влади всіх рівнів на основі єдиних стандартів, їх уніфікація й стандартизація; створення й запровадження єдиної загальнодержавної системи електронного документообігу в органах виконавчої влади; створення і вдосконалення функціонування єдиної системи публічних електронних реєстрів, розпорядниками яких є органи виконавчої влади; забезпечення надання органами виконавчої влади адміністративних послуг в електронній формі громадянам і суб'єктам господарювання в різних сферах суспільного життя; створення Єдиного вебпорталу адміністративних послуг органів виконавчої влади; забезпечення умов для впровадження ІКТ в адміністративні процедури органів виконавчої влади; інституціалізація електронної адміністративної процедури та електронної нормотворчості органів виконавчої влади; створення умов для електронної участі громадян, їх об'єднань і суб'єктів господарювання в процесі підготовки державних рішень органами виконавчої влади; запровадження й розвиток технологій електронної взаємодії органів виконавчої влади та їх посадових осіб із громадянами і суб'єктами господарювання.

Актуальними й перспективними питаннями подальшого дослідження дигіталізації виконавчої влади в Україні, на наш погляд, є: обґрунтування основних напрямів дигіталізації системи органів виконавчої влади в контексті загального курсу на дигіталізацію всієї системи органів державної влади та формування цифрової сервісної держави; визначення співвідношення такої дигіталізації в системі виконавчої влади з дигіталізацією систем законодавчої і судової влади; систематизація наукових здобутків на основі компаративного аналізу вітчизняного досвіду у сфері дигіталізації виконавчої влади з відповідними досягненнями провідних зарубіжних країн – «флагманів» дигіталізації державного управління (публічного адміністрування); виокремлення сфер публічного адміністрування, що потребують дигіталізації, зокрема в розрізі оптимізації механізмів взаємодії з інститутами громадянського суспільства.

Використані джерела:

1. E-Government Survey 2022. The Future of Digital Government. UNITED NATIONS. New York, 2022. URL : <https://desapublications.un.org/sites/default/files/publications/2022-09/Report%20without%20annexes.pdf>.

2. Державне управління : навч. посібник / за ред. А.Ф. Мельника. Київ : Знання-Прес, 2003. 343 с.

3. Мохова Ю. Л. Державні механізми розвитку електронного урядування в умовах цифрових трансформацій України : дис. ... д-ра наук з державного управління : 25.00.02. Миколаїв, 2021. 490 с.

4. Борденюк В. І. Місцеве самоврядування та державне управління : конституційно-правові основи співвідношення і взаємодії : монографія. Київ: Парламентське вид-во, 2007. 576 с.

5. Державне управління : теорія і практика : монографія / за заг. ред. В. Б. Авер'янова. Київ : Юрінком Інтер, 1998. 432 с.

6. Шаповал В. М. Феномен конституційного права : монографія. Київ : Ін-т законодавства Верховної Ради України, 2017. 422 с.

7. Тодика Ю. М. Адміністративна реформа в Україні в аспекті розвитку конституційного процесу. *Вісник Академії правових наук України*. 2003. № 2 (33)-3(34). С. 224-238.

8. Бондаренко А. Сутність публічно-сервісної держави в механізмі захисту прав і свобод людини й громадянина. *Національний юридичний журнал : теорія і практика*. 2018. С. 9-12.

9. Громико О. І. Механізми державного управління України в умовах розвитку інформаційного суспільства : дис. ... канд. наук з державного управління : 25.00.02. Харків, 2021. 226 с.

10. Заєць А.П. Правова держава в контексті новітнього українського досвіду : монографія. Київ : Парламентське вид-во, 1999. 248 с.

11. Конституція України : Закон від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. [Електронний ресурс] URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254k/96-vr#> Text. (дата звернення: 20.11.2023).

12. Про Кабінет Міністрів України : Закон України від 27 лютого 2014 року № 794-VII. *Відомості Верховної Ради (ВВР)*, 2014. № 13, ст. 222. (дата звернення: 20.11.2023).

References:

1. E-Government Survey (2022). The Future of Digital Government. UNITED NATIONS. New York. URL : <https://desapublications.un.org/sites/default/files/publications/2022-09/Report%20without%20annexes.pdf>. [in English].

2. Derzhavne upravlinnia (2003) : navch. posibnyk / A. F. Melnyk (Ed.). Kyiv : Znannia-Pres. [in Ukrainian].

3. Mokhova, Yu. L. (2021) Derzhavni mekhanizmy rozvytku elektronnoho uriaduvannia v umovakh tsyfrovoykh transformatsii Ukrainy. *Doctor's thesis*. Mykolaiv. [in Ukrainian].

4. Bordeniuk, V. I.(2007) Mistseve samovriaduvannia ta derzhavne upravlinnia : konstytutsiino-pravovi osnovy spivvidnoshennia i vzaiemodii : monohrafiia. Kyiv: Parlamentske vyd-vo. [in Ukrainian].

5. Derzhavne upravlinnia: teoriia i praktyka : monohrafiia (1998) / V. B. Aver'ianov (Ed.). Kyiv : Yurinkom Inter. [in Ukrainian]. .

6. Shapoval, V. M. (2017) Fenomen konstytutsiinoho prava : monohrafiia. Kyiv : In-t zakonodavstva Verkhovnoi Rady Ukrainy. [in Ukrainian].

7. Todyka, Yu. M. (2003) Administratyvna reforma v Ukraini v aspekti rozvytku konstytutsiinoho protsesu. *Visnyk Akademii pravovykh nauk Ukrainy - Bulletin of the Academy of Legal Sciences of Ukraine*, 2 (33)-3(34), 224-238. [in Ukrainian].

8. Bondarenko, A. (2018) Sutnist publichno-servisnoi derzhavy v mekhanizmi zakhystu prav i svobod liudyny y hromadianyna. *Natsionalnyi yurydychnyi zhurnal : teoriia i praktyka - National legal journal: theory and practice*, 9-12. [in Ukrainian].

9. Hromyko, O. I. (2021) Mekhanizmy derzhavnoho upravlinnia Ukrainy v umovakh rozvytku informatsiinoho suspilstva. *Candidate's thesis*. Kharkiv. [in Ukrainian].

10. Zaiets, A. P. (1999) *Pravova derzhava v konetksti novitnoho ukrainskoho dosvidu : monohrafiia*. Kyiv : Parlamentske vyd-vo. [in Ukrainian].

11. Konstyutsiia Ukrainy : Zakon vid 28.06.1996 № 254k/96-VR. (1996) [Electronic resource] N. p. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254k/96-vr#Text>. [in Ukrainian].

12. Pro Kabinet Ministriv Ukrainy : Zakon Ukrainy vid 27 liutoho 2014 roku № 794-VII. (2014) *Vidomosti Verkhovnoi Rady (VVR) - Information of the Verkhovna Rada (VVR)*, 13, art. 222. [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 21.11.2023

Najafli Emin, PhD in Law, Associate Professor of the Department fundamental and legal discipline of Faculty No. 6 of Kharkiv National University of Internal Affairs affairs (Kharkiv, Ukraine)

THEORETICAL AND LEGAL FEATURES OF THE DIGITALIZATION OF THE EXECUTIVE AUTHORITY OF UKRAINE AS A LEGAL PROCESS

The article is devoted to the theoretical and legal analysis of the process of digitization of the executive power system in the context of the modernization of state administration and the implementation of administrative reform measures in modern Ukraine, in the context of the introduction of the concept of electronic governance and highlighting the main stages and legal patterns of such a process. It is shown that the digitalization of the executive power in Ukraine is a socio-legal process that continues and spans a significant period of time, starting almost from the first years of Ukraine's independence. Strategically, it envisages such a way of implementing executive power, which is conditioned by the systematic introduction of ICT into the practice of its activities. In the course of digitalization, the current rule-making of the subjects of digitalization was also combined; hierarchically, such law-making took place at the level of laws of Ukraine, acts of the President of Ukraine, the Cabinet of Ministers of Ukraine and central executive bodies. The digitalization of executive power maintains high dynamics and over time covers an increasingly wider range of social relations with its regulatory influence. The key directions of digitalization of executive power in Ukraine were: ensuring the functioning of websites of executive power bodies of all levels based on uniform standards, their unification and standardization; creation and introduction of a unified state-wide system of electronic document circulation in the bodies of executive power; creation and improvement of the functioning of a single system of public electronic registers, which are managed by executive authorities; ensuring the provision of administrative services by executive authorities in electronic form to citizens and business entities in various spheres of public life; creation of the Unified web portal of administrative services of executive authorities; provision of conditions for the introduction of ICT in administrative procedures of executive authorities, institutionalization of electronic administrative procedure and electronic rule-making; creation of conditions for electronic participation of citizens, their associations and business entities in the process of preparation of state decisions by executive authorities; implementation and development of technologies for electronic interaction of executive authorities and their officials with citizens and business entities.

Keywords: digitalization, system of executive power, bodies of executive power, public administration, administrative reform.